

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kürtçe Ortadoğu'nun ve ülkemizin kadim dillerinden biridir. Hem Türkiye'de hem de Türkiye dışında milyonlarca kişinin anadili olan Kürtçe'nin tanınması, geliştirilmesi ve yayılması insan onuruna duyulan saygının gereğidir. Türkiye tarihinde dönem dönem tanınan dönem dönem de yok sayılan Kürtçe dilinin varlığının tanınması ülkenin demokrasi tarihinin turnusoludur. 31 Mart seçimlerinden sonra özellikle bölge illerinde Kürtçe'nin yazılı olduğu tabela, yazıt, anıt vb. materyallerin kamu görevlileri eliyle ortadan kaldırıldığına dair haber ve duyurular kamuoyunun bilgisine yansımaktadır. Bitlis ve Tatvan başta olmak üzere birçok belediye binasından, yol yön tabelalarından, sokak, park, mezarlık, anıt vb. isimlerinden Kürtçe yazıların söküldüğü gözlemlenmektedir. Kürtçe'nin kamu görevlileri eliyle yok edilmesi ve ortadan kaldırılması girişimi iddiaları yerel demokrasiyi ortadan kaldıran ve insan haklarına aykırı olan bir tutumdur. Ülkede yaşanan birçok soruna kaynaklık eden bu sorunlu yaklaşıma çözümlerin bulunması, sorumlulara yönelik yasal yaptırımların geliştirilmesi ve bu ihlallerin bir daha yaşanmaması için gerekli tedbirlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Muazzez ORHAN

Van Milletvekili

GEREKÇE

Anadil hakkı tüm insanların en temel haklarından biridir. Ülkemizde yaşayan milyonlarca yurttaşın anadili olan Kürtçe'nin günlük yaşamda kullanımı tüm kısıtlama ve eksikliklere rağmen yaygın bir şekilde devam etmektedir. Özellikle Van başta olmak üzere bölge illerinde halkın günlük yaşamında sokakta, çarşıda, camide, kahvede ve evde Kürtçe'nin yaygın dil olduğu bilinmektedir. Bu tarihsel ve sosyolojik var olma durumunun gereği birçok yerleşim yerinin, yönlerin, dağların, ovaların, bölgelerin adları Kürtçe'de de karşılık bulmaktadır. Bölge halkı yerleşim yerlerinin çoğunun Türkçe isimlerini bilmemektedir. 2000'li yıllara kadar bu tarihsel ve sosyolojik gerçeklik ret edilmiş ve bunun olumsuz sonuçları Türkiye tarihine acı ile

kazınmıştır. 2000’li yıllarda ülkenin demokrasi güçlerinin mücadelesi ve AB sürecinin sonucu olarak Kürtçe’nin bir yayın dili olarak tanınması, haftalık radyo yayınları ile başlayan tanınma sürecini geliştirmiştir. Kürtçe basılan materyallerde yıllar itibariyle çeşitlenme görülmüş ve nihayetinde halkın vergileri ile finanse edilen bir resmi kanalda kesintisiz Kürtçe yayını başlamıştır.

Ulusal alanda bu gelişmelerin yanı sıra dijitalleşmenin sunduğu imkanlar ve yine toplumsal bir talep olarak anadil hakkı mücadelesinin sonucunda Kürtçe; birçok ülkede yayın dili, basım dili veya günlük dil olarak kullanılmaktadır. Milyonların kullandığı bir dilin kısıtlanması, kamu binalarının ve yerleşim yerlerinin tabelalarından sökülmesi 21. yüzyıl demokrasi ile bağdaşmadığı gibi, halkımızın huzuru ve refahını da tehdit etmektedir. 31 Mart seçimlerinden sonra kamusal alanda Kürtçe’nin görünürlüğüne ilişkin Bitlis ve Tatvan Belediyelerinde yaşanan durumun yaygınlaşması Kürtçe’nin kısıtlanmasına yönelik iddiaları pekiştirmektedir. Bu ve benzeri durumların halkımızda derin kırılmalar yarattığı görülmektedir. Kürtçe’nin yeniden yok sayılmaya başlanması milyonlarca yurttaşın anadili kullanımını kısıtlama girişimidir.

Ülkedeki Kürtler ve Kürt dili bu ülkenin bir gerçeğidir. Kürtçe için herhangi bir yasaklamanın olmadığı Cumhurbaşkanı dahil yetkililer tarafından birçok platformda ifade edildiği halde toplumsal uzlaşmayı zedeleyen bu ırkçı yaklaşımın gerekçesinin araştırılması gerektiği bilinmelidir. Kürtçe dışında herhangi dile uygulanmayan bu ayrımcı politikanın toplumsal barışı tehdit ettiği görülmelidir. Bu kapsamda Kürtçe varlığının sistematik bir şekilde ortadan kaldırıldığı iddialarının ve diğer ihlallerin araştırılması, yanı sıra mağduriyetlerin giderilmesine yönelik tespitlerin ortaya konulabilmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

1	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	Şevir
2	SAİT DEDE	HAKKARİ	S. Dede
3	HABİP EKSİK	IĞDIR	Habir
4	DİLŞAT CANBAZ KAYA	İSTANBUL	Dilşat
5	OYA ERSOY	İSTANBUL	Oya
6	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	Züleyha
7	EROL KATIRCIOĞLU	İSTANBUL	Erol
8	HÜDA KAYA	İSTANBUL	Hüda
9	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	Ali Kenanoğlu
10	ZEYNEL ÖZEN	İSTANBUL	Zeynel
11	MUSA PİROĞLU	İSTANBUL	Musa
12	AHMET ŞIK	İSTANBUL	Ahmet Şık
13	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat
14	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	Serpil Kemalbay
15	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	Ömer Faruk
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	Tuma
17	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	Ebrü
18	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	Mahmut
19	PERO DUNDAR	MARDİN	Pero
20	RIDVAN TURAN	MERSİN	Ridvan